

ÖYP = ÖĞRETİM ÜYESİ YETİŞTİRME PROGRAMI

(Profesör, Doçent, Yardımcı Doçent Adaylığından – Burslu Öğrenciliğe Geçiş)

ÖYP, üniversitelerin öğretim üyesi ihtiyacını karşılamak için YÖK tarafından ilk olarak 2010 yılında başlatılan bir uygulamadır. ÖYP ile merkezi yerleştirmelere başvuran adaylar tercihleri sonucunda herhangi bir üniversiteye girerse o üniversitede araştırma görevlisi olarak görevine başlar.

ÖYP USUL VE ESASLARI

Kadroların belirlenmesi

MADDE 4 –(1) Her yıl Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile ÖYP araştırma görevlisi kadrolarına bu program çerçevesinde yapılacak atama sayıları belirlenir. Atama yapılacak araştırma görevlisi kadro izinlerinin yükseköğretim kurumlarına dağılımı Yükseköğretim Kurulunca yapılır. Yükseköğretim kurumları ÖYP kapsamında atamak istedikleri araştırma görevlisi kadroları ile başvuracak adaylarda aranacak lisans veya lisansüstü mezuniyet alanlarına ilişkin özel şartları belirleyip YÖK'e bildirir. YÖK Yürütme Kurulu tarafından belirlenen atama yapılacak ÖYP araştırma görevlisi kadroları, YÖK'ün internet sitesinde ilan edilir.

MADDE 5

(1) Öğretim Üyesi Yetiştirme Programına araştırma görevlisi olarak atanmak üzere veya alan sınavına girebilmek için ya da program gereğince bir ÖYP Üniversitesinde lisansüstü eğitim-öğretim görmek amacıyla başvuran her bir ÖYP araştırma görevlisi için bir ÖYP puanı hesaplanır. (Değişiklik 14.05.2015 tarihli Genel Kurul Kararı ile yapılmıştır.)

(2) ÖYP puanının hesaplanmasında lisans not ortalamasının % 35'i, Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitim Giriş Sınavı (ALES) puanının % 50'si ve varsa yabancı dil sınavı puanının % 15'i dikkate alınır. (Değişiklik 25.12.2014 tarihli Genel Kurul Kararı ile yapılmıştır.) Bu puan en son girilen ALES ve yabancı dil sınav sonuçlarına göre güncellenebilir. Adayların mezun oldukları alanlardaki başvurularında söz konusu puanlar arasında 10 puana kadar yüzdelik oranlarını artırmaya veya eksiltmeye ve ÖYP puanını % 10'a kadar artırmaya YÖK Yürütme Kurulu yetkilidir.

(3) Alan Sınav Puanı ile ÖYP araştırma görevlisi kadrolarına başvuracak adayların ÖYP puanının hesaplanmasında lisans not ortalamasının % 20'si, Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitim Giriş Sınavı (ALES) puanının % 25'i, Alan Sınav Puanının % 40'ı ve varsa Yabancı Dil Sınavı Puanının % 15'i dikkate alınır. (Değişiklik 14.05.2015 tarihli Genel Kurul Kararı ile yapılmıştır.)

4) Adayların ilan edilen kadrolara atamaları, yerleştirildikleri yükseköğretim kurumları tarafından 2547 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi, uyarınca yapılır. Atamaları sırasında beyanlarının

doğruluğunun kontrolü ilgili yükseköğretim kurumunca yapılır. Atamalar; yabancı dil puanı 50'nin altında olanlar için en çok bir yıl, yabancı dil puanı 50-65 (65 hariç) puan arasında olanlar için ise en çok iki yıl süreyle yapılır.

2547 SAYILI YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU İLGİLİ MADDELER

Md. 33/a bendi- (Değişik: 12/8/1986 - KHK 260/3 md.) Araştırma görevlileri, yükseköğretim kurumlarında yapılan araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen ilgili diğer görevleri yapan öğretim yardımcılardır. Bunlar ilgili anabilim veya anasanat dalı başkanlarının önerisi, Bölüm Başkanı, Dekan, enstitü, yüksekokul veya konservatuvar müdürünün olumlu görüşü üzerine rektörün onayı ile araştırma görevlisi kadrolarına en çok üç yıl süre ile atanırlar; atanma süresi sonunda görevleri kendiliğinden sona erer.(Ek cümle: 21/4/2005 – 5335/10 md.) Bunlar aynı usulle yeniden atanabilirler.

Öğretim elemanı yetiştirme:

Md. 35 – Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler.

Çalışma esasları:

Md. 36 – (Değişik: 21/1/2010-5947/3 md.) Öğretim elemanları, üniversitede devamlı statüde görev yapar.

Lisansüstü öğretim:

Madde 50/d bendi - Lisansüstü öğretim yapan öğrenciler, kendilerine tahsis edilebilecek burslardan yararlanabilecekleri gibi, her defasında bir yıl için olmak üzere öğretim yardımcılığı kadrolarından birine de atanabilirler.

01.09.2016 TAR. VE 674 SAY. OLAĞANÜSTÜ KHK MD.49

674 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 49 uncu maddesiyle 2547 sayılı Kanuna eklenen Ek 30 uncu maddesiyle Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP) kapsamında 2547 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin (a) fıkrası uyarınca atanmış olan araştırma görevlilerinin statülerinin herhangi bir işleme gerek kalmaksızın 50/d maddesinde belirtilen statüye dönüştürüleceği ve bunlar hakkında 50/d maddesi hükümlerinin uygulanacağı belirtilerek, bu şekilde statüleri değiştirilen araştırma görevlilerinden yeniden 33 üncü maddenin (a) fıkrasına göre ataması yapılmayanların mecburi hizmet yükümlülüklerinin kaldırılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı kanun hükmünde kararnamede bu araştırma görevlilerinden 2547 sayılı kanunun 35 inci maddesi uyarınca başka bir üniversitede ve yurtdışında eğitimde bulunanların üniversitenin talebi üzerine on beş gün içinde üniversitelere dönmek zorunda oldukları, bu süre içerisinde dönmeyenlerin atamalarının iptal edileceği belirtilmiştir.

674 SAY. KHK MD.49'UN OLASI SONUÇLARI

- 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP) kapsamındaki tüm araştırma görevlileri hiçbir işlem yapılmaya gerek kalmaksızın 33/a kadrosundan 50/d kadrosuna geçirilmiştir. Yaklaşık olarak 15.000 ÖYP Araştırma Görevlisinin 674 sayılı KHK ile 33/a dan 50/d ye geçirilmesi suçsuz ve masum ÖYP'lileri FETÖ mensubu olma algısı ile zan altında bırakmaktadır. Böyle bir uygulama yapmak yerine Fetö Terör Örgütü ile ilişkisi olanlar objektif yönetmelerle tespit edilebilir ve toptancı bir anlayışla 15.000 ÖYP'li töhmet altında bırakılmazdı. Nitekim hiçbir meslek grubuna ÖYP'de olduğu gibi topyekuncü bir yaklaşım sergilenmemiştir. Kaldı ki ÖYP'li araştırma görevlileri ALES, YDS/ÜDS/KPDS, ve akademik ortalama gibi üç puan türünün ortalaması ile merkezi sistemle atanan, alanlarında yüksek puana ve başarıya sahip kişilerdir.

- Araştırma Görevlilerinin daimi kadro olan (33/a) kadroları ellerinden alınarak burslu öğrenci statüsü taşıyan ve geçici kadro olan (50/d) kadrosuna dönüştürülmüştür. ÖYP programına başvuranlar 33/a kadrosunun şartlarını bilerek ve kabul ederek bu programı tercih etmiş eğitimleri devam ederken 50/d maddesi kapsamına alınmaları bir hak mahrumiyetini doğurmuştur.

- ÖYP'nin 50/d statüsüne dönüştürülmesi ÖYP'lilerin hem özel hayatında hem de eğitim hayatında çok fazla aksaklıklara yol açmaya başlamıştır. Eğitim görmek için başka üniversitelere görevlendirilmiş araştırma görevlileri KHK'dan sonra kadrolarının bulunduğu üniversiteler tarafından geri çağırılmaya başlanmıştır. Ancak Üniversitelerin farklı uygulamaları (bazı üniversiteler 33/a yeniden atama, eğitim görevlendirmesi yaparken, bazı üniversiteler ise geri çağırma ilişik kesme gibi uygulamalar yapmaktadır) mevcuttur. Ders aşamasında olan araştırma görevlileri derslerine devamsızlık yaparak, tez döneminde olanlar tez uygulamalarını yarıda bırakarak dönmek zorunda bırakılmıştır. En iyi ihtimalle eğitim gördükleri üniversiteye günlük git-gel yapmasına izin verilen araştırma görevlileri haftada yüzlerce kilometre yol, ek maddi yük, parçalanmış bir hayat ve aksamış-uzamış bir eğitim yaşamı ile mücadele etmek zorunda kalacaktır. Bu durumlar, kişilerin eğitimlerinin aksamalarına, hayatlarında belirsizliklere neden olup kişilerin çalışma motivasyonlarında önemli derecede azalmaya neden olmaktadır.

ÖYP'nin amacı, periferdeki üniversitelere nitelikli öğretim elemanı yetiştirerek öğretim üyesi açığını kapatmak, böylece ülkemizde yükseköğretimde fırsat eşitliğini sağlamaktır. Araştırma görevlilerinin öğretimlerini tamamlamadan çağrılmaları bu üniversitelerin nitelikli eleman ihtiyacının devam etmesine, devletimizin verdiği destekle yetişmiş doktoralı akademisyenlerin kadrolarının 50/d'ye dönüştürülmesi ile üniversiteleri tarafından işten çıkarılması bu üniversitelerin öğretim üyesi açığının devam etmesine, akademik eğitimin sürdürülmesinde aksaklıklara yol açacaktır.

- ÖYP ile yetişen araştırma görevlileri tez çalışmalarını kendi üniversitelerinde olmayan alanlarda sürdürmektedir. Bu nedenle, özellikle tez döneminde bu alanlarda çalışmak için özel bir eğitim almakta, kurs ve kongrelere katılarak kendilerini bu alanlarda yetiştirmektedirler. Araştırma görevlileri 50/d ile kadro dışı bırakıldıklarında üniversiteler yetişen bu akademik kaynaktan yararlanamayacak, böylelikle eğitim ve araştırma olanaklarını geliştiremeyeceklerdir. Bu durum küçük üniversitelerin diğer büyük üniversitelerle aynı kalitede eğitim verememesine neden olacak ve bilimsel gelişmeler aksayacağı için ülkemizin gelişmesini de olumsuz olarak etkileyecektir.

- ÖYP her araştırma görevlisine öğretim faaliyetleri için 20-30 bin TL ödenek sağlayan bir sistemdi. ÖYP'ye dahil olan tüm araştırma görevlileri düşünülecek olursa bu programla yetişen akademisyenlerin işsiz kalması halinde ülkemizin önemli miktarda maddi kayıp yaşayacağı düşünülmektedir.

- ÖYP usul ve esaslarına uygun olarak ÖYP'li araştırma görevlilerine 33/a kadrosu dahilinde yalnızca öğrenimini bitirme yükümlülüğü yüklenmişti. Ancak, 50/d ye geçirilen araştırma görevlilerinin tekrar 33/a ya geçirilebilmesi için YÖK ve üniversiteler tarafından belli yeterliliklerin getirileceği söylenmekte ve nitekim bazı üniversiteler tarafından ağır kriterlerin getirildiği görülmektedir. Ayrıca, artık 50/d kadrosuna geçirilen çoğu araştırma görevlisi 33/a kadrosunun gerektirdiği yaş sınırını geçmiş ve yeniden atama için gerekli sınavların puan geçerlilikleri de bitmiştir. Aniden getirilen bu kriterler, özellikle doktorasını almış ve şu an KHK nedeniyle 50/d kadrosuna geçirilen araştırma görevlilerini zor durumda bırakacaktır.

- YÖK'ün son genelgesinde ise durum daha da vahimleşmiştir. Genelgede üniversitelerin isterse 33/a'ya geçireceği, istemezse 50/d ile çalışmaya devam ettirebileceği belirtilmiştir. Buna karşın, araştırma görevlisi 50/d ile atanmış olsa bile istifa ettiğinde senet yükümlülüğü olacağı belirtilmiştir. Bu genelge, ÖYP'lileri hem güvencesiz çalışmaya zorlamakta, hem de başka bir üniversitede iş bulduğunda istifayı senetle engelleyerek ellerini kollarını bağlamaktadır.

Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı 3. kişilerin özel isteklerine bağlı olmaksızın adaletli bir sistem içinde 3 farklı puan ortalaması ile araştırma görevlisi seçen sağlam bir programdı. Bu programa kabul edilen araştırma görevlileri alanlarında en iyi şekilde yetişen ve bu işe gönül vermiş kişilerden oluşmaktadır.

Bu sebeplerle 674 sayılı KHK ile yapılan düzenlemenin yeniden gözden geçirilerek, düzeltilmesi, hem ÖYP'liler hem de üniversitelerimizin verimliliği açısından son derece büyük önem arz etmektedir.

**674 SAYILI KHK İLE ÖYP KAPSAMINDA 33.MADDENİN (A) FIKRASI
UYARINCA ATANMIŞ OLAN ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN STATÜLERİNİN
50/D MADDESİNDE BELİRTİLEN STATÜYE DÖNÜŞTÜRÜLMESİNE İLİŞKİN
ÜNİVERSİTELERE GÖNDERİLEN GENELGE 1**

Bilindiği üzere, 674 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 49. maddesinde ÖYP kapsamında 33.maddenin (a) fıkrası uyarınca atanmış olan araştırma görevlilerinin statülerinin herhangi bir işleme gerek kalmaksızın 50/d maddesinde belirtilen statüye dönüştürüleceği ve bunlar hakkında 50/d maddesi hükümlerinin uygulanacağı belirtilerek, bu şekilde statüleri değiştirilen araştırma görevlilerinden yeniden 33. Maddenin (a) fıkrasına göre ataması yapılmayanların mecburi hizmet yükümlülüklerinin kaldırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı kanun hükmünde kararnamede bu araştırma görevlilerinden 2547 sayılı kanunun 35. maddesi uyarınca başka bir üniversitede ve yurtdışında eğitimde bulunanların üniversitenin talebi üzerine on beş gün içinde üniversitelerine dönmek zorunda oldukları, bu süre içerisinde dönmeyenlerin atamalarının iptal edileceği belirtilmiştir.

Yükseköğretim Genel Kurulunun 07.09.2016 tarihli toplantısında kararın üniversitelerimizde uygulanmasında birliğin sağlanmasını teminen;

- 1) Halen lisansüstü eğitime kayıtlı olmayan ÖYP Araştırma Görevlilerinden, yabancı dil barajını geçip lisansüstü eğitim için yerleştirme bekleyenler ile yüksek lisans eğitimi tamamlayıp doktora eğitimi için Yükseköğretim Kurulundan merkezi yerleştirme bekleyen araştırma görevlilerine Başkanlığımızca lisansüstü eğitim yerleştirme yapılmasına,
- 2) Anılan Kanun Hükmünde Kararname ile statüleri 50/d maddesine dönüştürülen araştırma görevlilerinin atamalarının, söz konusu kanun maddesi uyarınca bir yıllığına yapılabileceğine,
- 3) Halen buldukları üniversite dışında lisansüstü eğitim gören araştırma görevlilerinin üniversiteye geri çağırılma işlemleri ÖYP Usul ve Esasları çerçevesinde değerlendirilirken: akademik gerçeklik ve teamüller dikkate alınarak, araştırma görevlisinin lisansüstü eğitim gördüğü programın faal olup olmadığı, lisansüstü eğitim yapılan alanın niteliği, teknik ve akademik destek verebilecek öğretim üyesi sayısı ile bilimsel çalışma yapılabilecek imkânlar, lisansüstü eğitim yapılacak alanın fen, mühendislik ve sağlık bilimlerinde olması halinde ise tam gün laboratuvar çalışmasına katılma zorunluluğu gibi hususlara özen gösterilmesine. Anılan KHK uyarınca Kadro ile ilişigi kesilen ÖYP araştırma görevlilerinin öğrencilik statülerinin devam etmesi gerektiğine, karar verilmiştir.

**674 SAYILI KHK İLE ÖYP KAPSAMINDA 33.MADDENİN (A) FIKRASI
UYARINCA ATANMIŞ OLAN ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN STATÜLERİNİN
50/D MADDESİNDE BELİRTİLEN STATÜYE DÖNÜŞTÜRÜLMESİNE İLİŞKİN
ÜNİVERSİTELERE GÖNDERİLEN İKİNCİ GENELGE**

674 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 49 uncu maddesiyle 2547 sayılı Kanuna eklenen Ek 30 uncu maddesiyle Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP) kapsamında 2547 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin (a) fıkrası uyarınca atanmış olan araştırma görevlilerinin statülerinin herhangi bir işleme gerek kalmaksızın 50/d maddesinde belirtilen statüye dönüştürüleceği ve bunlar hakkında 50/d maddesi hükümlerinin uygulanacağı belirtilerek, bu şekilde statüleri değiştirilen araştırma görevlilerinden yeniden 33 üncü maddenin (a) fıkrasına göre ataması yapılmayanların mecburi hizmet yükümlülüklerinin kaldırılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı kanun hükmünde kararnamede bu araştırma görevlilerinden 2547 sayılı kanunun 35 inci maddesi uyarınca başka bir üniversitede ve yurtdışında eğitimde bulunanların üniversitenin talebi üzerine on beş gün içinde üniversitelerine dönmek zorunda oldukları, bu süre içerisinde dönmeyenlerin atamalarının iptal edileceği belirtilmiştir.

Başkanlığımıza gelen talepler nedeniyle Genel Kurulun 07.09.2016 tarihli toplantısında alınan karara ek olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur:

1) Anılan kararda, halen kadrolarının buldukları üniversite dışında lisansüstü eğitim gören araştırma görevlilerinin kadrolarının buldukları üniversiteye geri çağırılması işlemlerinde, araştırma görevlisinin kadrosunun bulunduğu üniversitede araştırma görevlisinin lisansüstü eğitim yaptığı programının bulunması, lisansüstü eğitim yapılan alanın niteliği, teknik ve akademik destek verebilecek öğretim üyesi sayısı ile bilimsel çalışma yapılabilecek imkânlar, lisansüstü eğitim yapılacak alanın fen, mühendislik ve sağlık bilimlerinde olması halinde ise tam gün laboratuvar çalışmasına katılma zorunluluğu gibi hususlara özen gösterilmesi istenmiştir. Lisansüstü eğitim yaptığı programın kadrosunun bulunduğu üniversitede faal olmamasına rağmen geri çağırma işlemi yapılacak araştırma görevlisi olduğu takdirde bu durumun yargısal boyutunun göz önünde tutularak, geri çağırma işlemlerinin gerekçelerinin geri çağırma yazısıyla eş zamanlı olarak Başkanlığımıza gönderilmesi,

2) 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında geri çağırma işlemi yapılanların, kadro iade işlemlerinin geçiş işlemleri gerçekleştirildikten sonra Kurulumuz kararı ile yapılması,

3) ÖYP Usul ve Esaslar uyarınca yabancı dil barajını geçemeyenlerle ilgili yapılacak işlemlerin üniversitenizce değerlendirilmesi,

4) 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde statüleri herhangi bir işleme gerek kalmaksızın 50/d maddesinde belirtilen statüye dönüştürülen ÖYP araştırma görevlileri hakkında bahsi geçen KHK'nın yayımı tarihinden itibaren yapılan işlemlerin; yazımız ekinde bir örneği gönderilen formatta doldurularak "excel" ortamında 04.10.2016 tarihi saat 12:00'a kadar oyp@yok.gov.tr adresine gönderilmesi,

5) Atanma statüleri 2547 sayılı Kanununun 50/d maddesine dönüştürülen ÖYP araştırma görevlilerinin kadrolarının da 2547 sayılı kanununun 35 inci maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulunca lisansüstü eğitim amacıyla başka bir üniversiteye geçici olarak tahsis edilebileceği. tahsis işlemlerinde "Bir Üniversite Adına Bir Diğer Üniversitede Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmelik" in 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca taahhüt ve kefaletname senedi alınması, bu kapsamdakilerin lisansüstü eğitimlerini tamamlamaları ve kadrosunun bulunduğu üniversiteye dönmelerini müteakip durumlarının 2547 sayılı Kanununun Ek 30 uncu maddesi kapsamında değerlendirilmesine; karar verilmiştir.